

ДФФС “ДСК – РОДИНА”

**ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР И
ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

31 декември 2017 година

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Ръководство:

Надзорен съвет:

Виолина Маринова Спасова – председател

Чаба Наги – член

Юрий Благовев Генев - член

Управителен съвет:

Доротея Николаева Николова – председател

Николай Иванов Марев – член и главен изпълнителен директор

Румяна Боянова Сотирова – член и изпълнителен директор

Михаил Петров Сотиров – член и изпълнителен директор

Адрес за кореспонденция:

Гр. София, пощенски код: 1000

Ул. „Княз Александър I Батенберг” № 6 ет.1

www.dskrodina.bg

Банка-попечител:

ТБ „Алианц България” АД – ЦУ

Инвестиционни посредници:

„Първа Финансова Брокерска Къща” ООД

„Райфайзенбанк България” ЕАД

„Адамант кепитъл партньрс” АД

„Уникредит Булбанк” АД

„Ситигруп Глобъл Маркет Лимитед”

„София интернешънъл секюритиз” АД

„Сосиете Женерал Експресбанк”

„Ситибанк Европа” АД, клон България КЧТ

„Елана Трейдинг” АД

ДОКЛАД

ЗА ДЕЙНОСТТА НА ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН
ФОНД ПО ПРОФЕСИОНАЛНИ СХЕМИ „ДСК-РОДИНА”

ЗА 2017 ГОДИНА

ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТТА

ПОК „ДСК - Родина“ АД (Компанията) получава лиценз за дейност по допълнително пенсионно осигуряване съобразно Лицензия №04 от 03.10.2000г. на Държавната агенция за осигурителен надзор, съгласно с Решение № 1 от 21.09.2000 г. на Съвета по допълнително пенсионно осигуряване. На 20.03.2007 г. Общото събрание на акционерите на Компанията приема Решение за учредяване на Доброволен пенсионен фонд по професионални схеми „ДСК-Родина“ (ДПФПС), който Компанията управлява и представлява съгласно разрешение за управление на ДПФПС „ДСК - Родина“ № 978 – ДПФПС от 03.08.2007 г. на Комисията за финансов надзор (КФН).

ДПФПС е регистриран по фирмено дело 20957/2007 г. Към 31 декември 2017г. ДПФПС „ДСК-Родина“ има регистрирани единадесет пенсионни схеми – на ПОК „ДСК-Родина“ АД, на „Спарки“ АД – гр. Русе, на „Банка ДСК“ ЕАД, на „Каприкорн Кемикълс Груп“ ООД – гр. София, на „Меком“ АД – гр. София, на „Добруджанска месна компания 2003“ ООД – гр. София, на „Сименс“ ЕООД, на „Сименс Хелткьър“ ЕООД, на „ОТП Факторинг България“ ЕООД – гр. София, на „Интерфудс България“ АД, и на „Гената Инженеринг“ ЕООД – гр. Кърджали

Настоящото описание на Фонда осигурява само най-обща информация. Осигурените лица следва да се запознаят с правилника за организацията и дейността на Фонда, който осигурява по-детайлна информация, както и с условията на всяка схема, описани в колективното споразумение или Колективния трудов договор.

Основната дейност на фонда се извършва съгласно Кодекса за социално осигуряване (КСО) в България, който регламентира държавното и допълнителното пенсионно осигуряване в страната и в подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

Възможността за управление на фонда за допълнително доброволно пенсионно осигуряване по професионални схеми е от началото на 2007 г. след приемането на България в Европейския съюз. От новия фонд могат да се възползват най-вече работодателите, които могат да правят вноски за допълнителна пенсия на своите работници и служители. За тази цел е необходимо да бъде подписано колективно споразумение или да бъдат включени текстове в Колективния трудов договор между работодателя и служителите.

Според професионалната пенсионна схема работодателят/осигурителят прави вноски за пенсия в полза на своите работници и служители. Осигурителните вноски са с определен размер за всяко осигурено лице в зависимост от условията на професионалната схема и се внасят по индивидуалната партида на осигуреното лице съобразно сключения осигурителен договор. В България е прието схемата да бъде управлявана от пенсионноосигурително дружество, регистрирано по КСО.

Условията, при които се извършва осигуряването, обхващат на осигуряването, размерът на осигурителната вноска и видовете пенсионни плащания се определят в професионалната схема. За осъществяване на дейността по допълнително доброволно пенсионно осигуряване Компанията събира такси и удържки от Фонда, определени в Правилника за дейността на Доброволния пенсионен фонд по професионални схеми и в отделните пенсионни схеми.

Вноските на осигурените лица се записват по индивидуалната партида на всяко осигурено лице към датата на постъпването им по сметката на Фонда. Индивидуалната партида на осигуреното лице се води в лева и в дялове. Всеки дял представлява пропорционална част от нетните активи на Фонда. Стойността на един дял се изчислява всеки работен ден като стойността на нетните активи на Фонда към края на предходния работен ден се раздели на общия брой дялове на Фонда към същия ден. Така изчислената стойност на един дял е валидна само за съответния ден.

Стойността на нетните активи на Фонда се определя като от стойността на активите се приспадат задълженията към Компанията за плащане на такси и удържки, както и други задължения на Фонда, различни от задълженията към осигурени лица и пенсионери. Удържките като процент от всяка осигурителна вноска се извършват преди отчитането им в дялове.

Натрупаните средства по индивидуалните партиди на осигурените лица не подлежат на принудително изпълнение. Осигурените лица и Фондът не отговарят за задълженията на Компанията. Фондът не отговаря с активите си за загуби, настъпили в резултат на действия на Компанията, както и за загуби от дейността на Компанията.

Осигуряването в ДПФПС „ДСК-Родина” по български професионални схеми, дава право на осигуреното лице на:

1. лична срочна пенсия за старост;
2. еднократно или разсрочено изплащане на натрупаните средства по индивидуалната партида;
3. еднократно или разсрочено изплащане на средства на наследниците на починалото осигурено лице или на пенсионер;
4. комбинирана схема- еднократно изплащане на сума в размер до 25% от натрупаната сума и срочна пенсия.

Правото на лична пенсия за старост при осигуряване в ДПФПС „ДСК-Родина” възниква при навършване на 60 годишна възраст за мъжете и жените. Съгласно условията на професионалната схема, уговорени в колективното споразумение, съответно в колективния трудов договор ДПФПС „ДСК-Родина” може да изплаща на осигуреното лице пенсия за старост до 5 години преди навършване 60 годишна възраст.

Размерът на личната срочна пенсия за старост се определя на базата на натрупаната сума по индивидуалната партида към момента на пенсиониране, избрания срок за нейното получаване, техническия лихвен процент, одобрен от КФН.

Възможностите за инвестиране на активите на фондовете за допълнително доброволно пенсионно осигуряване са нормативно регламентирани в КСО. ПОК „ДСК – Родина” АД, управляваща ДПФПС „ДСК – Родина” е сключила договор с банка – попечител, в която се съхраняват всички активи на Фонда. За осъществяване на сделки с ценни книжа с цел инвестиране на активите на Фонда, Компанията е сключила договори с инвестиционни посредници.

ОСИГУРЕНИ ЛИЦА И НЕТНИ АКТИВИ

Към 31 декември 2017 г. в ДПФПС „ДСК-Родина” членуват 7 788 осигурени лица, от които 49 лица имат и лични вноски. През 2017 г. този фонд е нараснал с 531 лица или с 7,31% спрямо 31 декември 2016 г.

Доклад за дейността на ДПФПС „ДСК-Родина“ за 2017 г.

Към 31 декември 2017 г. нетните активи на ДПФПС „ДСК-Родина“ са в размер 14 137 хил. лв., което представлява нарастване с 2 334 хил. лв. или ръст от 19,77% спрямо 31.12.2016 г. (11 803 хил. лв.)

Размерът на натрупаните средства по професионални схеми към 31.12.2017 г. е както следва:

- за ПОК „ДСК-Родина“ АД – 374 хил. лв. (за сравнение 307 хил. лв. към 31.12.2016 г.)
- за „Спарки“ АД – 94 хил. лв. (за сравнение 88 хил. лв. към 31.12.2016 г.)
- за „Банка ДСК“ ЕАД – 12 269 хил. лв. (за сравнение 10 306 хил. лв. към 31.12.2016 г.)
- за „Меком“ АД – 8 хил.лв. (за сравнение 7 хил.лв. към 31.12.2016 г.)
- за „Добруджанска месна компания“ – 2 хил. лв. (за сравнение 2 хил.лв. към 31.12.2016 г.)
- за „Сименс“ ЕООД – 1 077 хил. лв. (за сравнение 849 хил. лв. към 31.12.2016 г.)
- за „ОТП Факторинг България ЕООД“ – 235 хил. лв. (за сравнение 177 хил. лв. към 31.12.2016 г.)
- за „Сименс Хелткеър“ ЕООД – 33 хил. лв (за сравнение 19 хил.лв към 31.12.2016 г.)

През отчетния период постъпленията от осигурителни вноски са в размер на 1 577 хил. лв., което представлява увеличение с 75 хил. лв. спрямо 2016 г. Изплатените суми през отчетния период са 299 хил. лв. През 2017 г. в полза на ПОК „ДСК-Родина“ АД са начислени такси и удържки в размер на 193 хил. (за сравнение през 2016 г. начислените такси и удържки са в размер на 125 хил. лв.)

ПАЗАРНИ ПОЗИЦИИ (на база обобщена информация от КФН)

Към 31 декември 2017 г. ДПФПС „ДСК-Родина“ има 100% пазарен дял от нетните активи и от броя на осигурените лица на доброволните пенсионни фондове по професионални схеми.

ИНВЕСТИЦИИ

В таблицата по - долу са представени компонентите на инвестиционния портфейл по видове финансови инструменти и техния дял от балансовите активи на Фонда. В годишния финансов отчет на фонда е представена по – подробна информация по отношение на структурата на управлението на портфейла.

Инвестиционни инструменти	31.12.2017 г.		31.12.2016 г.	
	Балансова стойност	Отн. дял в %	Балансова стойност	Отн. дял в %
Финансови активи, издадени в Република България, в т.ч.	2933	20.72	3099	26.16
<i>Дългови ЦК, издадени или гарантирани от държавата</i>	1891	13.36	2285	19.29
<i>Акции, дялове и права</i>	1042	7.36	814	6.87
Чуждестранни финансови активи	10 660	75.31	8 250	69.66
Парични средства	546	3.86	482	4.07
Краткосрочни вземания, в т.ч.	16	0.11	13	0.11
<i>Вземания, свързани с договори за валутен форуърд</i>	16	0.11	12	0.10
<i>Други вземания</i>	-	-	1	0.01
Балансови активи общо	14 155	100	11 844	100

Към 31.12.2017 г. ДПФПС „ДСК – Родина” има вземания по договори за валутен форуърд в размер на 16 хил. лв. и задължения по договори за лихвен суап в размер на 6 хил. лв. (съответно към 31.12.2016 г. има вземане по договор за валутен форуърд в размер на 12 хил. и задължения по договори за лихвен суап в размер на 9 хил. лв.)

НЕТЕН ДОХОД ОТ ИНВЕСТИРАНЕ НА СРЕДСТВАТА НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА

През отчетния период е постигнат нетен доход от инвестиране на активите на ДПФПС „ДСК – Родина” в размер на 1 249 хил. лв., като през 2016 г. е постигнат нетен доход в размер на 606 хил. лв.

ДПФПС „ДСК – Родина”	31.12.2017 г.	31.12.2016 г.
Нетен доход от дивиденди	98	68
Нетен доход от лихви	235	192
Нетен доход от оценка на финансови активи	1192	329
Нетен доход от сделки с финансови активи	(34)	8
Нетен доход от операции с чуждестранна валута	(240)	36
Други приходи (Други разходи)	(2)	(27)
Общо реализиран нетен доход	1249	606

Реализираната доходност от ДПФПС „ДСК – Родина” на годишна база, изчислена за двадесет и четири месечен период назад (30 декември 2015 г. – 30 декември 2017 г.) възлиза на 7,01%. Информацията е публикувана на сайта на КФН.

НАСТЪПИЛИ СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА СЪСТАВЯНЕ НА ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За периода след датата, към която е съставен финансовият отчет на ДПФПС „ДСК – Родина”, до датата на публикуването му не са настъпили важни или значителни за дейността на Фонда некоригиращи събития, неоповестяването на които би повлияло за вярното и честно представяне на финансовите отчети.

ПОЛИТИКА НА РЪКОВОДСТВОТО ПО ОТНОШЕНИЕ НА РИСКА

ДПФПС „ДСК Родина” е изложен на следните видове риск при операциите си с финансови активи:

- Кредитен риск
- Пазарен риск
- Ликвиден риск
- Законов риск
- Политически риск
- Риск от концентрация

Политиката на Ръководството по отношение измерването на видовете рискове е представена по – подробно в годишния финансов отчет на ДПФПС „ДСК – Родина“.

Главната цел на управлението на ДПФПС „ДСК – Родина“ е сключване на нови договори по професионални схеми, увеличаване на броя на осигурени лица и нарастване на управляваните нетни активи, повишаване на реализираната доходност от управлението на средствата на осигурените лица, поддържане и развитие на високо качество на обслужване на осигурените лица.

Дата: 12.03.2018г.

Главен изпълнителен директор:

/Николай Марев/

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

До акционерите на ПОК "ДСК-Родина" АД

ДОКЛАД ОТНОСНО ОДИТА НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

Мнение

Ние извършихме одит на финансовия отчет на Доброволен пенсионен фонд по професионални схеми "ДСК-Родина" („Фондът“), съдържащ отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица към 31 декември 2017 година, отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица и отчета за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към финансовия отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По наше мнение, приложеният финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Фонда към 31 декември 2017 година и неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одиторите за одита на финансовия отчет“. Ние сме независими от Фонда и управляващата го компания ПОК „ДСК-Родина“ АД („Компанията“) в съответствие с Етичния кодекс на професионалните счетоводители на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на финансовия отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

Ключов одиторски въпрос

Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит

Оценка по справедлива стойност на инвестиции

В тази област, нашите одиторски процедури, наред с други такива включиха:

Както е оповестено в Приложения 3 и 6 на финансовия отчет балансовата стойност на финансовите инструменти, държани за търгуване е в размер на 13,593 хил. лв. Това представлява 96.03% от общите активи на Фонда. Тези активи са ключов фактор за резултатите от дейността на Фонда и размера на нетните му активи.

Определянето на справедливата стойност на финансовите инструменти се извършва ежедневно на база на пазарни котировки на цената им от различни публични източници към края на предходния работен ден или чрез прилагане на други оценъчни модели и техники. Процесът на оценяване често изисква значителен обем от входящи данни. Повечето от тях се получават от налични данни в готов вид от ликвидни пазари. Когато, обаче, такива данни не са разполагаеми, е необходимо ръководството да разработи приблизителни оценки на база оценъчни модели, които може да предполагат и участието на значителни преценки и допускания от негова страна.

Оценяването на финансовите инструменти, държани за търгуване, се извършва в съответствие с изискванията и на пенсионното законодателство и вътрешните правила за дейност на Фонда и управляващата го Компания.

Поради значимостта на горепосочените обстоятелства ние сме определили, че справедливата стойност на инвестициите по справедлива стойност е ключов одиторски въпрос.

- Проучващи запитвания, инспекции на документи и анализи за получаване на разбиране за процеса за определяне на справедлива стойност на финансовите инструменти, държани за търгуване, както и за пряко свързаните процеси на управление на инвестиционната дейност на Фонда.

- Преглед, инспекция на документи и оценяване на адекватността на политиките, процедурите и свързаните вътрешни контроли по процеса.

- Нашите одиторски процедури включиха и следното:

- а) проучващи запитвания, отправени към експертите на Компанията, относно свързаните процеси;

- б) анализи и други аналитични процедури по отношение структурата на портфейла от финансови инструменти, държани за търгуване, с цел оценка на риска от съществени неправилни отчитания, проектиране на одиторски процедури, както и определяне на области, в които тези процедури да бъдат фокусирани (вид на емитентите и финансовите инструменти; оценка на риска: кредитен рейтинг, концентрация, валута, географско разпределение; източник на дневна преоценка);

- в) анализи на движението на инвестициите, държани за търгуване за годината;

- г) на база извадка, извършване на комбиниран тест за оценка и тестване на оперативната ефективност на вътрешни контроли и по същество на детайли, свързани с изпълнението на сделките с инвестиции, държани за търгуване през годината, който тест адресира риска от неточно отчитане или отчитане на несъществуващи покупки/продажби;

- д) равнение на номиналната стойност на инвестициите по счетоводни регистри към 31 декември 2017 година до данните от полученото потвърдително писмо от банката попечител;

Ключов одиторски въпрос

Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит

е) на база извадка, извършване на детайлен тест по същество, на оценката по справедлива стойност на финансови активи, държани за търгуване към 31 декември 2017 година - преглед на приложените от Фонда цени и техните източници; независима проверка от одиторския екип на котировки от публични източници за цени на тези активи; анализ и оценка с повишена критичност на допусканията и преценките, направени от ръководството и използвани в експертните оценки; преизчисление на справедливата стойност;

ж) тест на ежедневните преоценки до справедлива стойност на база извадка с цел адресиране на регулаторните изисквания за ежедневна преоценка - за избрани дни и ценни книги - преглед на приложените цени, независима проверка до котировки на цени, анализ на допусканията, използвани в експертни оценки, преизчисление на преоценката;

з) преглед и оценка на източниците на ценова информация; рейтинг на входящите данни и параметри при определянето котировките на ценни книжа от независими агенции и анализ на адекватността на разпределянето по нива на йерархията на справедливите стойности;

и) оценка и проверка на пълнотата, уместността и адекватността на оповестяванията във финансовия отчет на Фонда относно определянето на справедливата стойност на финансовите инструменти.

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Управителният съвет на Компанията („Ръководството“) носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване.

В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за финансовия отчет

Ръководството на Компанията носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали се дължат на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Фонда да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Фонда или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Надзорният съвет и Одитният комитет на Компанията („Лицата, натоварени с общо управление“), носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Фонда.

Отговорности на одиторите за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали се дължат на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали се дължат на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка,

тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.

- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Фонда.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Фонда да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Фонда да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение, съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13 юни 2017 година от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

ДОКЛАД ВЪВ ВРЪЗКА С ДРУГИ ЗАКОНОВИ И РЕГУЛАТОРНИ ИЗИСКВАНИЯ

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на доклада за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно "Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора" на професионалната организация на регистрираните одитори в България – Института на дипломираните експерт счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, съответства на финансовия отчет.
- Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- Делойт Одит ООД и АФА ООД са назначени за задължителни одитори на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2017 година на Фонда от Общото събрание на акционерите на ПОК „ДСК-Родина“ АД, проведено на 21 септември 2017 година, за период от една година.
- Одитът на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2017 година на Фонда представлява трети пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от Делойт Одит ООД и първи пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от АФА ООД.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на Одитния комитет на Компанията на 12 март 2018 година, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Фонда и управляващата го Компания.

- За периода, за който се отнася извършеният от нас задължителен одит, освен одита, Делойт одит ООД е предоставил следните услуги на Компанията и управляваните от нея Фондове, които не са посочени в доклада за дейността или финансовия отчет на Компанията:
  - Договорени процедури, свързани с финансовия надзор, в съответствие с изискванията на Международен стандарт за свързани по съдържание услуги 4400 „Ангажименти за извършване на договорени процедури относно финансова информация“, по отношение ГФО за Надзорни цели на Компанията и Фондовете за 2016, представляващи съпоставяне на извадкова база на сумите в отчета за финансовото състояние и отчета за всеобхватния доход в ГФО за надзорни цели, с цел най-общо съответствие със съответните суми в одитираните годишни финансови отчети, изготвени съгласно националното счетоводно законодателство, приложимо за 2016 и МСФО.

За Делойт Одит ООД

Асен Димов
Управител
Регистриран одитор, отговорен за одита

бул. Ал. Стамболийски 103
1303 София, България

12 март 2018

За АФА ООД

Валя Йорданова
Управител

Рени Йорданова
Регистриран одитор, отговорен за одита

ул. Оборище 38
1504 София, България

Отчет за нетните активи на разположение на осигурените лица
Към 31 декември 2017 година

<i>В хиляди лева</i>	Бел.	2017	2016
АКТИВИ			
Парични средства и парични еквиваленти	5	546	482
Инвестиции по справедлива стойност	6	13 593	11 349
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	6.1.1	16	12
Вземания	7	-	1
Общо активи		14 155	11 844
ЗАДЪЛЖЕНИЯ			
Деривативни пасиви, държани с цел управление на риска	6.1.2	6	9
Задължения	8	12	32
Общо задължения		18	41
НЕТНИ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА		14 137	11 803

Отчетът за нетните активи на разположение на осигурените лица следва да се разглежда заедно с пояснителните бележки към него, представляващи неразделна част от финансовия отчет, представени на страници от 4 до 27.

Финансовият отчет на страници от 1 до 27 е одобрен за издаване от Управителния съвет на ПОК "ДСК-Родина" АД и е подписан на 12 март 2018 г.

Николай Марев
Главен изпълнителен директор

Емилия Велева
Финансов директор (съставител)

Асен Димов
Регистриран одитор

Рени Йорданова
Регистриран одитор

Дата: 12.03.2018

Дата: 12.03.2018

**Отчет за промените в нетните активи на
разположение на осигурените лица**
За годината, завършваща на 31 декември 2017 година

В хиляди лева	Бел.	2017	2016
УВЕЛИЧЕНИЯ			
Доход от управление на финансови активи			
Приходи от лихви		235	192
Нетни печалби от оценка на финансови активи		1 192	329
Нетни печалби от сделки с финансови активи		-	8
Приходи от дивиденди		98	68
Нетна печалба от валутна преоценка		-	36
		1 525	633
Осигурителни вноски			
Вноски за осигурени лица по сключени договори		1 577	1 502
		3 102	2 135
НАМАЛЕНИЯ			
Разходи/загуба от управление на финансови активи			
Нетна загуба от валутна преоценка		240	-
Нетни загуби от сделки с финансови активи		34	-
Разходи за обезценка		-	25
Други разходи		2	2
		276	27
Намаления произтичащи от осигурителна дейност			
Изплатени средства на осигурени лица	10	299	237
Начислени такси и удържки за пенсионноосигурителното дружество	9	193	125
		492	362
		768	389
УВЕЛИЧЕНИЕ НА НЕТНИТЕ АКТИВИ ЗА ГОДИНАТА			
		2 334	1 746
НЕТНИ АКТИВИ В НАЧАЛОТО НА ГОДИНАТА			
		11 803	10 057
НЕТНИ АКТИВИ В КРАЯ НА ГОДИНАТА			
		14 137	11 803

Отчетът за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица следва да се разглежда заедно с пояснителните бележки към него, представляващи неразделна част от финансовия отчет, представени на страници от 4 до 27.

Финансовият отчет на страници от 1 до 27 е одобрен за издаване от Управителния съвет на ПОК "ДСК-Родина" АД и е подписан на 12 март 2018 г.

Николай Марев
Главен изпълнителен директор

Асен Димов
Регистриран одитор

Емилия Велева
Финансов директор (съставител)

Рени Йорданова
Регистриран одитор

Дата: 12.03.2018

Дата: 12.03.2018

Отчет за паричните потоци
За годината, завършваща на 31 декември 2017 година

<i>В хиляди лева</i>	Бел.	2017	2016
Парични потоци от оперативна дейност			
Нетни парични потоци от осигурени лица		1 286	1 272
Парични потоци свързани с пенсионери		(8)	(7)
Нетни плащания към пенсионноосигурителното дружество		(213)	(90)
Получени лихви		228	177
Получени дивиденди		98	69
Нетни потоци от покупка и продажба на финансови активи		(1 323)	(1 321)
Парични потоци по сделки с чуждестранна валута		(4)	(4)
Нетно увеличение на паричните средства и паричните еквиваленти за годината		64	96
Парични средства и парични еквиваленти в началото на годината		482	386
Парични средства и парични еквиваленти в края на годината	5	546	482

Отчетът за паричните потоци следва да се разглежда заедно с пояснителните бележки към него, представляващи неразделна част от финансовия отчет, представени на страници от 4 до 27.

Финансовият отчет на страници от 1 до 27 е одобрен за издаване от Управителния съвет на ПООК "ДСК-Родина" АД и е подписан на 12 март 2018 г.

Николай Марев
Главен изпълнителен директор

Емилия Велева
Финансов директор (съставител)

Асен Димов
Регистриран одитор

Рени Йорданова
Регистриран одитор

Дата: 12.03.2018

Дата: 12.03.2018

Бележки към финансовия отчет

1. Статут и предмет на дейност

ПОК „ДСК - Родина” АД (Компанията) получава лиценз за дейност по допълнително пенсионно осигуряване по професионални схеми съобразно Лицензия №04 от 03.10.2000г. на Държавната агенция за осигурителен надзор, съгласно с Решение № 1 от 21.09.2000 г. на Съвета по допълнително пенсионно осигуряване и разрешение за управление на ДДФПС „ДСК - Родина” № 978 – ДДФПС от 03.08.2007 г. на Комисията за финансов надзор. На 20.03.2007 г. Общото събрание на акционерите на Компанията приема Решение за учредяване на Доброволен пенсионно осигурителен фонд по професионални схеми „ДСК - Родина”, Булстат 175456360, понастоящем Доброволен пенсионен фонд по професионални схеми „ДСК – Родина“ (ДФФС „ДСК – Родина”, ДДФПС или Фонда).

ДФФС е регистриран на 28.12.2007 г. по фирмено дело 20597/2007 г.

През 2017г. не са настъпвали промени в състава на Управителния и Надзорния съвет на ПОК „ДСК – Родина” АД.

Основната дейност на Фонда се извършва съгласно Кодекса за социално осигуряване (КСО) в България, който регламентира държавното и допълнителното пенсионно осигуряване в страната и подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

Правилникът на Фонда урежда условията, реда и начините за допълнително доброволно пенсионно осигуряване по професионални схеми на предприятия-осигурители, създадени съгласно законодателството на Република България, правата и задълженията на предприятия-осигурители, осигурените лица, пенсионерите и други лица с права по схемата съобразно българското социално и трудово законодателство. Разпоредбите на Правилника, отнасящи се до професионални схеми на предприятия-осигурители, създадени съгласно законодателството на друга държава-членка, съдържат изрична уговорка, че се отнасят до чуждестранни професионални схеми.

Допълнителното доброволно пенсионно осигуряване по професионални схеми се осъществява чрез доброволни осигурителни вноски, чрез които може да се осигури получаването на пенсия, отделно от пенсията от задължителното пенсионно осигуряване.

За осъществяване на дейността по допълнително доброволно пенсионно осигуряване по професионални схеми Компанията събира такси и удържки от Фонда, определени в Правилника за дейността на Доброволния пенсионен фонд по професионални схеми и договорите с предприятия-осигурители.

Допълнителното доброволно пенсионно осигуряване по професионални схеми е индивидуално и се осъществява с парични осигурителни вноски, които могат да бъдат еднократни, месечни или за друг период в зависимост от условията на професионалната схема. Вноските могат да бъдат от работодатели, които са осигурители – за техните работници и служители и от физически лица – за тяхна сметка. Вноските на осигурените лица, както и прехвърлени техни средства от други фондове за допълнително пенсионно осигуряване се записват по индивидуалната партида на всяко осигурено лице към датата на постъпването им по сметката на Фонда.

Индивидуалната партида на осигуреното лице се води в лева и в дялове. Всеки дял представлява пропорционална част от нетните активи на Фонда. Стойността на един дял се изчислява всеки работен ден като стойността на нетните активи на Фонда към края на предходния работен ден се раздели на общия брой дялове на Фонда към същия ден. Така изчислената стойност на един дял е валидна само за съответния ден.

Стойността на нетните активи на Фонда се определя като от стойността на активите се приспадат задълженията към Компанията за плащане на такси и удържки, както и други задължения на Фонда, различни от задълженията към осигурени лица и пенсионери. Удържките като процент от всяка осигурителна вноска се извършват преди отчитането им в дялове.

Натрупаните средства по индивидуалните партиди на осигурените лица не подлежат на принудително изпълнение. Осигурените лица и Фондът не отговарят за задълженията на Компанията. Фондът не отговаря с активите си за загуби, настъпили в резултат на действия на Компанията, както и за загуби от дейността на Компанията.

Към 31 декември 2017 г. в ДДФПС „ДСК - Родина” се осигуряват 7 788 осигурени лица.

Бележки към финансовия отчет

1. Статут и предмет на дейност, продължение

Осигурените лица по професионални схеми от ДПФПС при придобиване на право на пенсия имат право на лична срочна пенсия за старост. За България правото на лична пенсия за старост при осигуряване в ДПФПС „ДСК-Родина” възниква при навършване на 60 годишна възраст за жените и мъжете.

Съгласно условията на професионалната схема, уговорени в колективното споразумение, съответно в колективния трудов договор ДПФПС „ДСК-Родина” може да изплаща на осигуреното лице пенсия за старост до 5 години преди навършване на 60-годишна възраст.

Размерът на изплащаните срочни пенсии се определя в зависимост от размера на натрупаните средства по индивидуалната партида на осигуреното лице, от срока, за който то избере да получава пенсията и от определения технически лихвен процент.

Осигурените лица имат право и на еднократно или разсрочено изплащане на натрупаните средства по индивидуалните им партиди и на еднократно или разсрочено изплащане на средствата на наследниците на починало лице или на пенсионер.

Възможностите за инвестиране на активите на фондовете за допълнително доброволно пенсионно осигуряване са нормативно регламентирани в КСО. ПОК „ДСК – Родина” АД, управляваща Фонда е сключила договор с банка – попечител, в която се съхраняват всички активи на Фонда. За осъществяване на сделки с ценни книжа с цел инвестиране на активите на Фонда, Компанията е сключила договори с инвестиционни посредници.

2. Съществени счетоводни политики

2.1. Приложими стандарти

Този финансов отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС). МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти” (МСС).

2.2. База за изготвяне

Финансовият отчет е изготвен на базата на историческата цена, с изключение на:

- Деривативни финансови инструменти, отчетени по справедлива стойност;
- Финансови активи и пасиви за търгуване, които са представени по справедлива стойност.

2.3. Сравнителни данни

Фондът представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година. Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.4. Функционална валута и валута на представяне

Този финансов отчет е представен в Български лева (BGN), закръглени до хиляда. Българският лев е функционалната валута на ДПФПС.

2.5. Използване на оценки и допускания

Изготвянето на финансовия отчет в съответствие с МСФО изисква ръководството да прави оценки, предвиждания и допускания, които влияят на прилагането на политиките и на отчетените суми на активи и пасиви, приходи и разходи. Реалният резултат може да бъде различен от тези очаквания.

Бележки към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.5. Използване на оценки и допускания, продължение

Очакванията и основните допускания се преразглеждат във всеки отчетен период. Повторното преразглеждане на счетоводните оценки се признава в периода, в който оценката е преразгледана, когато преразглеждането се отнася само до този период, или в периода на преразглеждането и бъдещи периоди, ако преразглеждането оказва влияние на сегашния и на бъдещите периоди.

Информация за значителни позиции, които са засегнати от оценки на несигурността и критични допускания при прилагане на счетоводните политики, които имат най-значителен ефект върху сумите признати във финансовия отчет, се съдържа в приложенията по оценка на финансови инструменти.

2.6. Финансови приходи и разходи

Приходите от лихви се начисляват текущо пропорционално на времевата база, която отчита ефективния доход от финансовия актив.

Разликите от промените на справедливата стойност на финансовите инструменти, държани за търгуване, както и разликата между отчетната стойност и продажната цена при сделки с тях, се признават като текущ финансов приход или разход.

Приходите от дивиденди се признават, когато се установи правото за тяхното получаване.

2.7. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат при първоначалното им признаване в отчетната валута на Фонда по официалния обменен курс за деня на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка).

Приходите и разходите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута в края на периода се отчитат като приходи и разходи по валутни операции.

Основните валутни курсове спрямо българския лев са както следва:

	31 декември 2017	31 декември 2016
1 EUR (фиксиран)	1.95583 BGN	1.95583 BGN
1 USD	1.63081 BGN	1.85545 BGN
100 JPY	1.44866 BGN	1.58495 BGN

2.8. Парични средства и парични еквиваленти

Фондът отчита като пари и парични еквиваленти наличните пари в брой, парични средства по разплащателни сметки, депозити в български лева и валута с оригинален срок по-малък от три месеца.

2.9. Финансови инструменти

2.9.1. Финансови активи

Притежаваните от Фонда финансови активи включват следните категории: финансови активи, държани за търгуване и кредити и вземания (включващи и паричните средства и паричните еквиваленти).

Класификация

Класификацията е в зависимост от същността и целите на финансовите активи към датата на първоначалното им признаване в отчета за нетните активи на осигурените лица и включва следните категории:

Бележки към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.9. Финансови инструменти, продължение

Кредити и вземания

Кредитите и вземанията, притежавани от Фонда, са недеривативни финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не се котират на активен пазар.

Финансови активи, държани за търгуване

Средствата на Фонда се инвестират при спазване принципите за постигане на максимална доходност, ликвидност и диверсификация на финансовите активи съгласно изискванията на пенсионното законодателство и вътрешните правила за дейност на пенсионноосигурителното дружество. Те включват инвестиции в държавни ценни книжа, корпоративни ценни книжа, ипотечни ценни книжа, акции и други. Тези инвестиционни цели определят класификацията на финансовите активи във Фонда като финансови инструменти, държани за търгуване.

Деривативи, които не отговарят на критериите за хеджиране се класифицират и отчитат като държани за търгуване. Фондът използва деривативни финансови инструменти като валутни форуърди за управление на рисковете, свързани с промените във валутните курсове.

Признаване и оценяване

Фондът признава финансовите инструменти, държани за търгуване на датата на уреждане. От този момент Фондът отчита всички приходи и разходи, свързани с промяна на справедливата им стойност в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица.

Финансовите инструменти, държани за търгуване се отчитат по справедлива стойност при първоначално признаване, за която се приема цената им на придобиване без разходите по осъществяване на сделката. Разходите пряко свързани със сделката се признават в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица при възникването им. Последващата оценка на тези инструменти е по справедлива стойност.

Деривативните финансови инструменти се признават първоначално по цена на придобиване и впоследствие се преоценяват по справедлива стойност. Печалбите или загубите, възникващи от промени в справедливата стойност на деривативите, се признават директно в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица. Деривативите се отчитат като активи, когато справедливата им стойност е положителна и като пасиви, когато е отрицателна.

Кредити и вземания

Кредити и вземания, първоначално възникнали във Фонда, се признават по справедлива стойност, която обичайно е равна на номиналната стойност на вземанията.

След първоначалното им признаване, кредитите и вземанията се оценяват по амортизирана стойност, с използването на метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП), намалена с провизията за обезценка. Амортизираната стойност се изчислява, като се вземат под внимание всякакви дисконти или премии при придобиването и такси, или разходи, които са неразделна част от ЕЛП. Амортизацията по ЕЛП се включва във финансовите приходи в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица. Загубите, възникващи от обезценка, се признават в отчета за промените в нетните активи като самостоятелен показател - разходи за обезценка. В края на всеки отчетен период вземанията подлежат на преглед, за да се прецени дали съществуват обективни доказателства за обезценка. Такива доказателства могат да бъдат просрочия от страна на длъжника, индикации, че може да бъде или е обявен в несъстоятелност, неблагоприятни промени в дейността на длъжника и др.

Бележки към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.9. Финансови инструменти, продължение

Отписване

Фондът отписва финансов актив, когато договорните права към паричните потоци от финансовия актив изтекат, или когато прехвърля правата за получаване на договорните парични потоци от финансовия актив в транзакция, в която се прехвърлят всички съществени рискове и печалби от притежаването на финансовия актив. Всяко участие в прехвърлени финансови активи, което е създадено или запазено от Фонда, се признава като отделен актив или пасив.

Фондът извършва транзакция, при която прехвърля активи, признати в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица, но запазва част или всички съществени рискове и печалби от прехвърлените активи или част от тях. Ако са запазени част или всички съществени рискове и печалби, то прехвърлените активи не се отписват от отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица. Прехвърляне на активи със запазване на част или всички съществени рискове и печалби са например сделки със заемане на ценни книжа или с ангажимент за обратно изкупуване.

При транзакции, при които Фонда нито запазва, нито прехвърля всички съществени рискове и печалби от притежаването на един финансов актив, се отписва актива, ако не се запазва контрол над него. Правата и задълженията, запазени при прехвърлянето, се признават отделно съответно като активи и пасиви. При сделки, при които се запазва контрол над актива, Фондът продължава да признава актива до степента на участие, в зависимост от това доколко е изложен на промени в стойността на прехвърления актив. Фондът отписва определени инвестиционни ценни книжа, когато бъдат определени като несъбираеми.

2.9.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Фонда включват основно задължения към Компанията. Фондът признава финансовите пасиви на датата на възникване по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо по амортизирана стойност. Фондът отписва финансов пасив, когато неговите договорни задължения са изпълнени, отменени или изтекат.

2.9.3. Принципи за оценка по справедлива стойност

Справедлива стойност е цената при нормална сделка за продажба на актив или за прехвърляне на пасив, която би се случила между пазарни участници към датата на оценка. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Както определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които Фондът задължително има достъп. Дружеството използва основно пазарния, и по-ограничено приходния подход, като най-често прилаганите оценъчни техники са директни и/или коригирани котиран пазарни цени и дисконтирани парични потоци.

Справедливата стойност на финансовите инструменти се определя всеки ден на база пазарни котировки на цената им към края на предходния работен ден на активен пазар за този инструмент, без в нея да се включват разходите по осъществяване на сделката. Пазарът се счита за активен, ако борсовите цени са регулярни и лесно достъпни и представляват актуални и редовно осъществявани преки пазарни сделки.

Бележки към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.9. Финансови инструменти, продължение

Ако пазарът за даден финансов инструмент не е активен, Фондът установява справедливата стойност, използвайки ценообразуващи модели или техники на дисконтиране на паричните потоци. Избраната техника за оценка използва максимално пазарните данни, разчита възможно най-малко на специфични за Фонда оценки, включва всички фактори, които участниците в пазара биха взели предвид при определянето на цена, и е съвместима с приетите икономически методологии за ценообразуване на финансови инструменти. Данните за техниките за оценка удачно представят пазарните очаквания и измервания за факторите на риск и доходност, присъщи на финансовия инструмент.

2.9.4. Печалби и загуби от последваща оценка

Всички печалби и загуби, възникнали в резултат на промени в справедливата стойност на финансови активи на Фонда, се признават в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица на ежедневна база.

2.10. Такси и удържки в полза на Компанията

За осъществяване на дейността по допълнително пенсионно осигуряване и за управление на ДПФС, Компанията събира следните такси и удържки от осигурените лица, определени в Правилника на Фонда:

- еднократна встъпителна такса;
- такса от всяка осигурителна вноска;
- инвестиционна такса;
- такса при прехвърляне на натрупаните средства в друг фонд;
- такса при изтегляне на средства от индивидуалната партида;

Такси и удържки не се събират в случаите на прехвърляне на средства, поради несъгласие на осигурените лица с приети изменения и допълнения в Правилника за дейността на пенсионния фонд.

Фондът не начислява други такси и удържки, освен определените в Правилника за организацията на дейността му.

2.11. Промени в счетоводните политики

Първоначално прилагане на нови изменения към съществуващи стандарти, влезли в сила през текущия отчетен период

Следните изменения към съществуващи стандарти, издадени от Съвета за Международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС, са влезли в сила за текущия отчетен период:

- **Изменение на МСС 7 Отчет за паричните потоци** - Инициатива за оповестяване – прието от ЕС на 6 ноември 2017 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2017),
- **Изменение на МСС 12 Данъци върху дохода** - Признание на активи по отсрочени данъци за нереализирани загуби – прието от ЕС на 6 ноември 2017 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2017),
- **Изменения на различни стандарти „Подобрения на МСФО (цикъл 2014-2016)“**, произтичащи от годишния проект за подобрения на МСФО (МСФО 1, МСФО 12 и МСС 28) основно с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки – приети от ЕС на 8 февруари 2018 (измененията на МСФО 12 са приложими за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2017).

Бележки към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.11. Промени в счетоводните политики, продължение

Приемането на тези изменения към съществуващи стандарти не е довело до промени в счетоводната политика на Дружеството.

2.12. Стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила

Към датата на одобряване на настоящия финансов отчет следните нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, все още не са влезли в сила:

- **МСФО 9 Финансови инструменти** - приет от ЕС на 22 ноември 2016 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018),
- **МСФО 15 Приходи от договори с клиенти** и изменения на МСФО 15 “Дата на влизане в сила на МСФО 15” - приет от ЕС на 22 септември 2016 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018),
- **МСФО 16 Лизинг** – приет от ЕС на 31 октомври 2017 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019),
- **Изменение на МСФО 4 Застрахователни договори** – Приложение на МСФО 9 Финансови инструменти с МСФО 4 Застрахователни договори – прието от ЕС на 3 ноември 2017 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 или при първоначално приложение на МСФО 9 Финансови инструменти),
- **Изменение на МСФО 15 Приходи от договори с клиенти** – Изясняване на МСФО 15 Приходи от договори с клиенти – прието от ЕС на 31 октомври 2017 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018).
- **МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестявания** - приет от ЕК (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г.). Относно облекчението за преизчислението на сравнителни периоди и свързаните с тях оповестявания при прилагането на МСФО 9.
- **Изменения на различни стандарти „Подобрения на МСФО (цикъл 2014-2016)“**, произтичащи от годишния проект за подобрения на МСФО (МСФО 1, МСФО 12 и МСС 28) основно с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки – приети от ЕС на 8 февруари 2018 (измененията на МСФО 1 и МСС 28 са приложими за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018),

МСФО 9 „Финансови Инструменти“ напълно заменя МСС 39 „Финансови Инструменти: Признаване и Оценяване“, като изменя досегашните изисквания по отношение отчитането на финансови инструменти в три основни области:

- Класификация и оценка – МСФО 9 въвежда нов подход към класификацията на финансовите активи, базиран на характеристиките на паричните потоци и бизнес модела, в рамките на който се управлява съответния финансов актив.
- Обезценка – Въвежда се нов модел на обезценка на финансови инструменти до размера на очаквани кредитни загуби, който ще доведе до по-ранно отчитане на кредитни загуби.
- Отчитането на хеджирането може да следва по-точно стратегията за управление на риска, като са допустими по-широк обхват от хеджиращи инструменти и хеджирани обекти. Ретроспективната оценка на ефективността на хеджа не се изисква, а проспективната оценка се базира на принципа за икономическа връзка.

МСФО 9 определя 3 категории на класификация на финансовите активи, които заместват досегашните категории съгласно МСС 39. Тези категории са: амортизирана стойност, справедлива стойност през друг всеобхватен доход и справедлива стойност през печалби и загуби.

Бележки към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.12. Стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила, продължение

Фондът прилага изискванията на МСФО 9 от 01 януари 2018. Преди първоначалното прилагане на МСФО 9, съгласно изискванията на МСС 39, инвестициите на фонда бяха класифицирани като отчитани по справедлива стойност през печалба и загуба, като държани за търгуване.

Съгласно МСФО 9, портфейл от финансови активи, който се управлява и чието поведение се оценява на база справедлива стойност не е държан нито в рамките на бизнес модел с цел събиране на договорни парични потоци, нито в рамките на бизнес модел с цел събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи. Ръководството на Пенсионната Компания управляваща Фонда е фокусирано основно върху информацията за справедлива стойност и използва тази информация, за целите на оценката на дейността на Фонда и вземането на решения. В допълнение, портфейл от активи, който отговаря на определението за държан за търгуване не може да бъде управляван с цел събиране на договорни парични потоци, нито с цел събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи. За такъв тип портфейли събирането на договорни парични потоци е инцидентно в рамките на постигането на целта на бизнес модела. Съответно такива портфейли следва да бъдат оценявани по справедлива стойност през печалба и загуба в съответствие с МСФО 9 пар. Б.4.1.6.

Изискванията на МСС 39 по отношение отчитането на финансови пасиви са пренесени в МСФО 9 с ограничени промени. Финансовите пасиви, деривати включително, отчитани като държани за търгуване продължават да се отчитат по справедлива стойност през печалби и загуби.

Тъй като инвестициите на Фонда до датата на първоначално прилагане на новия стандарт, са били отчитани като държани за търгуване и управлявани и оценявани на база справедлива стойност, те остават класифицирани като отчитани по справедлива стойност през печалби и загуби при приемането на МСФО 9. Съответно първоначалното прилагане на МСФО 9 от 01 януари 2018, не е довело до съществени промени в класификацията и оценката на финансовите инструменти държани от Фонда.

Ръководството на Компанията счита, че приемането и на останалите нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти от 01 януари 2018 няма да окаже съществен ефект върху финансовия отчет на Фонда в периода на първоначалното им прилагане, поради спецификата на дейността му.

Нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС

Понастоящем, МСФО, приети от ЕС не се различават съществено от тези, приети от СМСС, с изключение на следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения, които все още не са одобрени от ЕС към датата на одобряване на настоящия финансов отчет (датите на влизане в сила, посочени по-долу са за първите МСФО):

- **МСФО 14 Разчети за регулаторни отсрочени сметки** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016) – ЕС е взел решение да не започва процеса по приемане на този междинен стандарт и да изчака окончателния стандарт,
- **МСФО 17 “Застрахователни договори”** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021),
- **Изменение на МСФО 2 Плащане на базата на акции** – Класифициране и измерване на сделки на базата на акции (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018),
- **Изменение на МСФО 9 “Финансови инструменти”** – Характеристики за предплащане с отрицателно обезщетение (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019),
- **Изменение на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия** - Продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие и последващи изменения (датата на влизане в сила е отложена за неопределен период до приключване на проекта за оценка на метода на собствения капитал);

Бележки към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

Нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС, продължение

- **Изменения на МСС 19 “Доходи на наети лица”** – Корекция на плана, съкращаване или уреждане (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019),
- **Изменения на МСС 28 “Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия”** - Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019),
- **Изменение на МСС 40 Инвестиционни имоти** – Прехвърляне на инвестиционни имоти (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018),
- **Изменения на различни стандарти „Подобрения на МСФО (цикъл 2015-2017)”,** произтичащи от годишния проект за подобрения на МСФО (МСФО 3, МСФО 11, МСС 12 и МСС 23) основно с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019),
- **КРМСФО 22 Сделки в чуждестранна валута и авансови плащания** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018),
- **КРМСФО 23 “Несигурност при третирането на данъка върху доходите”** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019).

Ръководството на Компанията очаква приемането на тези нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти да не окаже съществен ефект върху финансовия отчет на Фонда в периода на първоначалното им прилагане.

Отчитането на хеджирането, отнасящо се до портфейли от финансови активи и пасиви, чиито принципи не са приети от ЕС, е все още нерегулирано.

Според преценката на ръководството на Компанията, прилагането на отчитане на хеджирането за портфейли от финансови активи и пасиви съгласно **МСС 39: Финансови инструменти: Признаване и оценяване**, няма да окаже съществен ефект върху финансовия отчет на Фонда, ако се приложи към отчетната дата.

3. Политика на ръководството по отношение на риска

ДФФС „ДСК Родина” е изложено на следните видове риск при операциите си с финансови активи:

- Кредитен риск
- Пазарен риск
- Ликвиден риск
- Законов риск
- Политически риск
- Риск от концентрация

Управлението на риска на Фонда се извършва от Комитет по управление на риска, който взема своите решения на база на анализи, оценки и предложения на отдел „Управление на риска”.

Процесът по измерване и управление на риска включва анализ на видовете рискове на които са изложени активите на Фонда. В случай на превишение на тези рискове, над предварително определено ниво отговарящо на рисковата толерантност на Фонда се вземат решения за намаляването им.

Бележки към финансовия отчет

3.1. Кредитен риск

„Кредитен риск” е общо рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при неочаквани събития от кредитен характер, свързани с емитентите на финансови инструменти, насрещната страна по борсови и извънборсови сделки, както и държавите, в които те извършват дейност.

Ръководството разглежда три основни вида кредитен риск:

- Контрагентен риск – рискът от неизпълнение на задълженията от насрещната страна по извънборсови сделки като валутни форуърди, лихвени суапове, и други извънборсови инструменти разрешени от нормативната база. Компанията управлява този риск чрез лимит за стойността на нетното вземане от всички извънборсови сделки сключени с една насрещна страна като процент от нетните активи.
- Рискова премия - разликата между доходността до падеж на корпоративна, общинска или ипотечна облигация и държавна облигация със сходни параметри. Компанията анализира нивото на рисковата премия и нейното съответствие с кредитното качество на емитента.
- Инвестиционен кредитен риск - рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един дългов финансов инструмент поради кредитно събитие при емитента на този инструмент. Кредитно събитие включва обявяване в несъстоятелност, неплатежоспособност, промяна в контрола, съществена промяна в капиталовата структура, намаляване на кредитния рейтинг и др. Ръководството управлява този риск като извършва качествен и количествен кредитен анализ на базата на: финансови отчети, капиталова структура, обезпечение и управление и репутация на емитента.

Таблицата по-долу представя качеството на финансовите активи като максимална кредитна експозиция, на базата на рейтинги, извлечени приоритетно от Стандард енд Пуърс. При липса на рейтинг от тази агенция са ползвани такива от Фич.

<i>В хиляди лева</i>	2017	2016
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата		
Рейтинг BBB+	1 445	1 597
Рейтинг BBB	1 762	-
Рейтинг BBB-	3 704	855
Рейтинг BB+	644	3 676
Рейтинг BB	1 002	757
<i>Корпоративни облигации</i>	8 557	6 885
Рейтинг AA-	-	30
Рейтинг BBB+	185	54
Рейтинг BB+	-	131
Рейтинг BB	40	42
	225	257
Акции, права и дялове		
<i>Без рейтинг</i>	4 811	4 207
	4 811	4 207
	13 593	11 349

Бележки към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.1. Кредитен риск, продължение

Към 31 декември 2017 г. остава несигурност относно кредитния риск свързан с държавен дълг за някои от страните. Фондът внимателно управлява този риск през годината и като резултат от това общото качество на портфейла от държавен дълг е добро.

Таблицата по-долу представя балансовата стойност на портфейла от държавен дълг по страни. Активите са представени, без да е отчетена евентуална обезценка.

31 декември 2017

<i>В хиляди лева</i>	2017	2016
Държани за търгуване		
България	1 891	2 285
Бразилия	513	303
Испания	921	411
Хърватия	489	454
Индонезия	659	482
Италия	902	702
Мексико	524	325
Португалия	860	405
Румъния	1 154	855
Турция	644	504
Полша	-	159
Общо	8 557	6 885

- *счетоводно третиране* - държани за търгуване
- *обезценка* – няма
- *риск на насрещна страна* - сделките се сключват DvP (доставка срещу плащане, с изключение на сделките с Български държавен дълг) и поради тази причина рискът от насрещната страна е сведен до минимум.
- *ликвидност* - емисиите представляват предимно емисии еврооблигации, издадени от съответните страни. Емисиите са качени за търговия на регулирани капиталови пазари. Текущо биват котираны обеми, по-големи от притежаваните, от множество борсови посредници и по тази причина смятаме, че ликвидният риск е нисък
- *влияние на риска от промяна на цената* - според правилата за управление на риска на Фонда, модифицираната дюрация е методът, чрез който се измерва лихвения риск на ценната книга. Основният риск при промяна на пазарната цена на дългов инструмент с фиксиран купон е промяната в пазарните лихвени проценти. Модифицираната дюрация е показател доколко пазарната цена на дадена дългова ценна книга е чувствителна към промяната на пазарните лихвени проценти.
- *съдебни решения, използвани в преценката за обезценка на актива* – няма
- *допускания за определяне на обезценката* – няма

Бележки към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.1. Кредитен риск, продължение

Таблицата по-долу представя матуриретната структура на портфейла от държавен дълг по страни.

31 декември 2017	До 1 месец	От 1 до 3	От 3 месеца	От 1 до 5	Над 5	Общо
<i>В хиляди лева</i>		месеца	до 1 година	години	години	
България	2	16	6	105	1762	1 891
Бразилия	8	-	2	375	128	513
Испания	-	-	5	-	916	921
Хърватия	-	3	7	344	135	489
Индонезия	-	-	9	195	455	659
Италия	-	2	1	533	366	902
Мексико	-	6	2	516	-	524
Португалия	-	17	3	-	840	860
Румъния	-	-	20	-	1134	1 154
Турция	-	-	13	567	64	644
	10	44	68	2 635	5 800	8 557

Таблицата по-долу представя матуриретната структура на портфейла от държавен дълг по страни.

31 декември 2016	До 1 месец	От 1 до 3	От 3 месеца	От 1 до 5	Над 5	Общо
<i>В хиляди лева</i>		месеца	до 1 година	години	години	
България	25	25	2	295	1 938	2 285
Бразилия	6	-	-	297	-	303
Испания	15	-	-	-	396	411
Хърватия	-	1	8	66	379	454
Индонезия	-	-	7	188	287	482
Италия	-	2	1	80	619	702
Мексико	-	3	2	107	213	325
Полша	-	-	-	-	159	159
Португалия	-	6	1	-	398	405
Румъния	-	-	15	186	654	855
Турция	-	-	10	494	-	504
	46	37	46	1 713	5 043	6 885

3.2. Пазарен риск

Ръководството на Компанията идентифицира и измерва основните видове пазарен риск, свързани с отделните инструменти в портфейла от ценни книжа на Фонда.

„Лихвен риск” е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент поради изменение на нивото на лихвения процент, влияещ върху стойността на този инструмент.

Бележки към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.2. Пазарен риск, продължение

3.2.1. Лихвен риск

Ръководството измерва лихвения риск чрез следните количествени методи:

„Дюрация” – основна мярка за чувствителността на един инструмент към изменение на нивото на лихвените проценти. Използва се методът на модифицираната дюрация да измери и управлява лихвения риск, свързан с всеки инструмент базиран на лихвен процент като облигации, лихвени суапове, фючърси базирани на лихвени проценти, и фючърси базирани на облигации. Изчисление на модифицирана дюрация се извършва чрез следната формула:

Модифицирана Дюрация = (Маколи Дюрация)/(1 + У/n), където:

Маколи Дюрация – средно-претеглени парични потоци на база време:

Маколи Дюрация = $\sum [(Сегашна\ Стойност\ на\ Паричен\ Поток)^i \times (Време\ до\ Настъпване\ на\ Паричен\ Поток)^i] / Цена\ на\ Облигация$

У – доходност до падеж

n – брой лихвени плащания на година

Таблиците по-долу представят лихвените финансовите активи на Фонда към 31 декември 2017 г. и 31 декември 2016 г. по тяхната балансова стойност съгласно лихвените им условия и матуритетната им структура.

31 декември 2017

В хиляди лева	Общо	Инструменти с плаващ лихвен процент	Инструменти с фиксиран лихвен процент				
			До 1 месеца	Между 1 и 3 месеца	Между 3 месеца и 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години
Активи							
Парични средства	546	-	546	-	-	-	-
Инвестиции	8 782	-	9	84	69	2 636	5 984
Общо	9 328	-	555	84	69	2 636	5 984

31 декември 2016

В хиляди лева	Общо	Инструменти с плаващ лихвен процент	Инструменти с фиксиран лихвен процент				
			До 1 месеца	Между 1 и 3 месеца	Между 3 месеца и 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години
Активи							
Парични средства	482	-	482	-	-	-	-
Инвестиции	7 142	-	48	44	47	1 908	5 095
Общо	7 624	-	530	44	47	1 908	5 095

Бележки към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.2. Пазарен риск, продължение

3.2.1. Лихвен риск

Чувствителност на нетните активи към промяна на лихвените нива

Чувствителност към промяната на лихвените проценти и нейното отражение в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица, определена чрез метода на модифицираната дюрация е показана в следващата таблица:

В хиляди лева	100 базисни точки
	промяна в лихвените нива
Към 31 Декември 2017	453
Към 31 Декември 2016	379

3.2.2. Валутен риск

„Валутен риск” е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент деноминиран във валута различна от Лев и Евро поради изменение на курса на обмяна между тази валута и Лев/Евро.

Ръководството измерва валутния риск чрез използване на историческа волатилност на курса на съответната валута към лева или еврото и количественото определяне на експозицията на валутата като процент от нетните активи на съответния пенсионен фонд.

Таблиците по – долу представят експозициите на Фонда по видове валути към 31 декември 2017 г. и 31 декември 2016 г.

В хиляди лева	2017		2017		2017
	Лева	Евро	Йени	Долари	Общо
Активи					
Парични средства	355	173	-	18	546
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	107	1 784	-	-	1 891
Акции, дялове и права	1 035	7	-	-	1 042
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	6 153	-	513	6 666
Чуждестранни корпоративни облигации	-	225	-	-	225
Чуждестранни акции, дялове и права	-	2 045	635	1 089	3 769
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	-	-	3	13	16
Вземания	-	-	-	-	-
	1 497	10 387	638	1 633	14 155
Пасиви					
Деривативни пасиви, държани с цел управление на риска	-	6	-	-	6
Задължения	12	-	-	-	12
Общо	12	6	-	-	18

Бележки към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.2. Пазарен риск, продължение

3.2.2. Валутен риск, продължение

<i>В хиляди лева</i>	2016	2016	2016	2016	2016
Активи	Лева	Евро	Долари	Йени	Общо
Парични средства	451	23	8	-	482
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	426	1 859	-	-	2 285
Акции, дялове и права	814	-	-	-	814
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	4 230	370	-	4 600
Чуждестранни корпоративни облигации	-	257	-	-	257
Чуждестранни акции, дялове и права	-	1 910	947	536	3 393
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	-	-	12	-	12
Вземания	1	-	-	-	1
	1 692	8 279	1 337	536	11 844
Пасиви					
Деривативни пасиви, държани с цел управление на риска	-	9	-	-	9
Задължения	32	-	-	-	32
Общо	32	9	-	-	41

Фондът управлява чуждестранната валутната експозиция чрез сключване на форъурани договори, чрез които потенциалната загуба от валутна обезценка се компенсира пропорционално от промяната в стойността на форъурда.

3.2.3. Ценови риск

„Ценови риск, свързан с инвестиции” е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при неблагоприятни промени на нивата на пазарните цени.

Ръководството измерва ценовия риск чрез приложимия за съответния пазар количествен метод от изброените:

- Историческа волатилност измерена чрез стандартно отклонение
- β -коефициента към индексите на съответните пазари

При невъзможност за прилагане на гореописаните два метода, ръководството използва стандартното отклонение на индексите на регулираните пазари, на които се търгуват дадени акции като заместител при цялостния анализ на портфейлите.

Стандартното отклонение за 2017 година е 2.19%, което при 95% доверителен интервал не предполага дневни загуби, надвишаващи 32 хил. лв.

3.3. Ликвиден риск

„Ликвиден риск” е рискът от загуби при наложителни продажби на активи при неблагоприятни пазарни условия за посрещане на неочаквано възникнали краткосрочни задължения.

Бележки към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.3. Ликвиден риск, продължение

В следващите таблици е представен анализ на активите и пасивите на Фонда, анализирани според остатъчните договорни срокове до падеж:

Остатъчни договорни падежи на финансовите активи и пасиви по техните балансови стойности към 31 декември 2017г.

<i>В хиляди лева</i>	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Без договорен матуритет	Общо
Активи							
Парични средства	546	-	-	-	-	-	546
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	2	16	6	105	1 762	-	1 891
Акции, дялове и права	-	-	-	-	-	1 042	1 042
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	7	27	62	2 531	4 039	-	6 666
Чуждестранни корпоративни облигации	-	41	1	-	183	-	225
Чуждестранни акции, дялове и права	-	-	-	-	-	3 769	3 769
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	16	-	-	-	-	-	16
Вземания	-	-	-	-	-	-	-
Общо	571	84	69	2 636	5 984	4 811	14 155
Пасиви							
Деривативни пасиви, държани с цел управление на риска	-	-	-	6	-	-	6
Задължения	12	-	-	-	-	-	12
Общо	12	-	-	-	6	-	18

Компанията извършва регулярно анализ на текущата ликвидност на активите и пасивите на Фонда. На база на актюерски изчисления ръководството на Компанията очаква предстоящите плащания към пенсионери в предвидените в Правилника случаи в срок от една година да са в размер на 291 хил. лв., а за периода над 1 година не могат да бъдат направени точни прогнози на предстоящите плащания. В резултат на анализа към 31.12.2017 г. задълженията към Компанията се погасяват в рамките на един месец.

Бележки към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.3. Ликвиден риск, продължение

Остатъчни договорни падежи на финансовите активи и пасиви по техните балансови стойности към 31 декември 2016г.

<i>В хиляди лева</i>	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Без договорен матуритет	Общо
Активи							
Парични средства	482	-	-	-	-	-	482
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	25	25	2	295	1 938	-	2 285
Корпоративни облигации	-	-	-	-	-	814	814
Акции, дялове и права	21	12	44	1 418	3 105	-	4 600
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	1	7	-	195	54	-	257
Чуждестранни корпоративни облигации	-	-	-	-	-	3 393	3 393
Чуждестранни акции, дялове и права	12	-	-	-	-	-	12
Вземания	1	-	-	-	-	-	1
Общо	542	44	46	1 908	5 097	4 207	11 844
Пасиви							
Деривативни пасиви, държани с цел управление на риска	-	-	-	9	-	-	9
Задължения	32	-	-	-	-	-	32
Общо	32	-	-	9	-	-	41

3.4. Законов риск

„Законов риск” – включва всички рискове за портфейла, свързани с промени в КСО и други нормативни актове, регулиращи инвестиционната дейност на Фонда. Подобни промени могат да доведат до загуба на пазарна стойност при привеждането на портфейла в регулация.

Ръководството наблюдава законовия риск чрез отчитане на вероятността за промени в нормативната база и разглеждане на алокацията на инвестициите спрямо тези ограничения.

В Държавен вестник бр. 92 от 2017 г. бе обнародван Закон за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване. С него се извършват промени в регламентацията на допълнителното пенсионно осигуряване, в следните основни насоки:

- Развитие на системата на корпоративно управление на пенсионноосигурителните дружества, повишаване на изискванията към членовете на управителните и контролните органи;
- Усъвършенстване на изискванията към системите за управление на пенсионноосигурителните дружества;
- Развитие на функциите на банките–попечители;

Бележки към финансовия отчет

3.4. Законов риск, продължение

- Усъвършенстване на режима за инвестиране на средствата на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване;
- Съобразяване с изисквания на законодателството на Европейския съюз;
- Повишаване на изискванията към осигурителните посредници;
- Повишаване на прозрачността на допълнителното пенсионно осигуряване и на осведомеността на осигурените лица;
- Промяна в регулаторните правомощия и усъвършенстване на производствата по издаване на разрешения и одобрения;
- Други.

Основната част от измененията, свързани с режима за инвестиране на средствата на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване влизат в сила на 18.11.2018г.. В § 155, ал.1 от ЗИДКСО е предвиден 18-месечен срок от обнародването на закона в "Държавен вестник", в който пенсионноосигурителните дружества са длъжни да приведат дейността си в съответствие със закона и актовете по прилагането на Кодекса, като съгласно § 155, ал.3 от ЗИДКСО е изрично уреден срок до 31 декември 2021 г., в който пенсионноосигурителните дружества са длъжни да приведат в съответствие с предвидените изисквания към инвестиционната дейност активите, притежавани от управляваните от тях фондове за допълнително пенсионно осигуряване, които към датата на влизането в сила на закона не отговарят на тези изисквания.

3.5. Политически риск

„Политически риск“ – произтича от появата на сътресения в политическото положение, водещи до влошаване на нормалното функциониране на държавните органи и институции. Той се изразява в предприемането от страна на официалните власти на мерки и инициативи, които могат да доведат до влошаване на пазарните и инвестиционни условия, при които Фондът осъществява своята дейност.

Ръководството наблюдава политическия риск чрез присъдения кредитен рейтинг на държавата-емитент, съответно на държавата по седалище на емитента/контрагента, както и наблюдение на политическата обстановка държавата-емитент, съответно на държавата по седалище на емитента/контрагента.

3.6. Риск от концентрация

„Риск от концентрация“ е рискът от загуби поради неправилна диверсификация на експозиции към един емитент, група свързани лица, към един и същ икономически отрасъл или географска област.

Измерването на риска от концентрация се осъществява от Ръководството, чрез количествено определяне на експозицията към всеки емитент (група свързани лица) като процент от нетните активи.

Експозициите към финансови инструменти, надвишаващи 5% от нетните активи на ДПФ ПС, са ДЦК на Република България.

4. Използване на счетоводни преценки и предположения

Оценка на финансовите инструменти

Фондът определя справедлива стойност, използвайки следната йерархия, която отразява значимостта на факторите използвани за определяне на справедлива стойност:

- Ниво 1 - входящите данни на ниво 1 са котираните (некоригирани) цени на инструменти на активните пазари за идентични финансови инструменти;
- Ниво 2 - входящите данни на ниво 2 са входящи данни за даден актив или пасив, различни от котираните цени, включени в ниво 1, които пряко или косвено са достъпни за наблюдение. Тази категория включва инструменти, оценявани използвайки: котиран цени на подобни активи или пасиви на активни пазари; котиран цени на идентични или подобни активи или пасиви на пазари, които не се считат за активни; други техники за оценяване, където всички значими входящи данни са пряко или косвено достъпни за наблюдение, използвайки пазарни данни;

Бележки към финансовия отчет

4. Използване на счетоводни преценки и предположения, продължение

- Ниво 3 - входящите данни на ниво 3 са ненаблюдаеми входящи данни за даден актив или пасив. Тази категория включва всички инструменти, при които техниката за оценяване не включва наблюдаеми входящи данни и ненаблюдаемите входящи данни имат значителен ефект върху оценката на инструмента. Тази категория включва инструменти, които се оценяват на базата на котирани цени на подобни инструменти, където значителни ненаблюдаеми корекции или предположения се изискват за да отразят разликите между инструментите;

Техники за оценяване и значими ненаблюдаеми входящи данни

Следната таблица представя техниките за оценяване, използвани при оценяването на справедливите стойности на Ниво 3, както и използваните значими ненаблюдаеми входящи данни:

Вид на финансовия инструмент	Справедлива стойност на 31.12.2017	Техника за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
Корпоративни облигации	-	<i>Дисконтирани парични потоци</i>	Дисконтов процент, коригиран за риска над безрисковия лихвен процент	Значително увеличение над безрисковия лихвен процент ще доведат до по-ниска справедлива стойност

Фондът няма финансови активи, включени при тяхното оценяване в ниво на йерархия 3 към 31 декември 2017 и 31 декември 2016 г.

Бележки към финансовия отчет

4. Използване на счетоводни преценки и предположения, продължение

Таблиците по-долу показват балансовите и справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, включително нивата им в йерархията на справедливите стойности. Не е включена информация за справедливите стойности, на финансови активи, различни от тези оценявани по справедлива стойност, ако балансовата стойност е разумно приближение на справедливата стойност:

31 декември 2017

В хил. лева	Бел.	Балансова стойност				Справедлива стойност			
		Дър-ни за гър-не	Заеми и вземания	Други фин-ви пасиви	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност									
Акции, дялове и права	6	1 042	-	-	1 042	1 042	-	-	1 042
Чуждестранни акции, дялове и права	6	3 769	-	-	3 769	3 769	-	-	3 769
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	6	1 891	-	-	1 891	1 891	-	-	1 891
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	6	6 666	-	-	6 666	6 666	-	-	6 666
Чуждестранни корпоративни облигации	6	225	-	-	225	225	-	-	225
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	6.1	16	-	-	16	-	16	-	16
		13 609	-	-	13 609	13 593	16	-	13 609
Финансови пасиви, оценявани по справедлива стойност									
Деривативни пасиви, държани с цел управление на риска	6.1	6	-	-	6	-	6	-	6
		6	-	-	6	-	6	-	6

Ръководството на компанията счита, че балансовата стойност на вземания, банкови депозити, парични средства и еквиваленти, както и задължения е приблизително равна на справедливата им стойност поради техния краткосрочен характер.

Бележки към финансовия отчет

4. Използване на счетоводни преценки и предположения, продължение

31 декември 2016	Балансова стойност				Справедлива стойност				
	Бел.	Дър-ни за гър-не	Заеми и вземания	Други фин-ви пасиви	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
<i>В хил. лева</i>									
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност									
Акции, дялове и права	6	814	-	-	814	814	-	-	814
Чуждестранни акции, дялове и права	6	3 393	-	-	3 393	3 393	-	-	3 393
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	6	2 285	-	-	2 285	2 285	-	-	2 285
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	6	4 600	-	-	4 600	4 600	-	-	4 600
Корпоративни облигации	6	257	-	-	257	257	-	-	257
Чуждестранни корпоративни облигации	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	6.1	12	-	-	12	-	12	-	12
		11 361	-	-	11 361	11 349	12	-	11361
Финансови пасиви, оценявани по справедлива стойност									
Деривативни пасиви, държани с цел управление на риска	6.1	9	-	-	9	-	9	-	9
		9	-	-	9	-	9	-	9

Бележки към финансовия отчет

5. Парични средства и парични еквиваленти

<i>В хиляди лева</i>	2017	2016
Парични средства по разплащателни сметки в банки	546	482
	<u>546</u>	<u>482</u>

6. Инвестиции по справедлива стойност

<i>В хиляди лева</i>	2017	2016
<i>Финансови инструменти, държани за търговане:</i>		
Акции, дялове и права	1 042	814
Ценни книжа издадени или гарантирани от държавата	1 891	2 285
Чуждестранни акции, права и дялове	3 769	3 393
Чуждестранни корпоративни облигации	225	257
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	6 666	4 600
	<u>13 593</u>	<u>11 349</u>

6.1. Деривативни финансови инструменти

Към 31 декември 2017г. Фондът има отворени сделки деривативни финансови инструменти, които включват: валутен форуърд за продажба на щатски долари, валутен форуърд за продажба на японски йени и лихвен суап. Целта е намаляване на риска от промяна на валутния курс и промените в лихвените проценти, свързан с управлението на притежаваните от Фонда финансови активи. Сделките с деривативни финансови инструменти не отговарят на изискванията за отчитане на хеджиране и са отчетени по справедлива стойност в печалбата. Сделките са краткосрочни и имат следните параметри:

31 декември 2017	Валута	Падеж	Номинална стойност в оригинална валута
Валутен форуърд	Щатски долар	29.01.2018г.	990 000.00
Валутен форуърд	Японска йена	29.01.2018г.	43 700 000.00
Лихвен суап	Евро	26.06.2019г.	85 500.00

Реализираните през 2017 г. печалби от деривативни финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност, са в размер на 202 хил. лв. Съответно реализираните загуби от оценка на хеджирани активи са в размер на 200 хил. лв. за 2017 г.

Към 31 декември 2016г. Фондът има отворени сделки деривативни финансови инструменти, които включват: валутен форуърд за продажба на щатски долари, валутен форуърд за продажба на японски йени и лихвен суап. Целта е намаляване на риска от промяна на валутния курс и промените в лихвените проценти, свързан с управлението на притежаваните от Фонда финансови активи. Сделките с деривативни финансови инструменти не отговарят на изискванията за отчитане на хеджиране и са отчетени по справедлива стойност в печалбата. Сделките са краткосрочни и имат следните параметри:

Бележки към финансовия отчет

6. Инвестиции, продължение

6.1. Деривативни финансови инструменти, продължение

31 декември 2016	Валута	Падеж	Номинална стойност в оригинална валута
Валутен форуърд	Щатски долар	27.01.2017г.	716 000.00
Валутен форуърд	Японска йена	30.01.2017г.	34 000 000.00
Лихвен суап	Евро	26.06.2019г.	85 500.00

Реализираните през 2016 г. загуби от деривативни финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност, са в размер на 72 хил. лв. Съответно реализираните печалби от оценка на хеджирани активи са в размер на 73 хил. лв. за 2016 г.

6.1.1. Деривативни активи, държани с цел управление на риска

<i>В хиляди лева</i>	2017	2016
- валутни деривативни финансови инструменти	16	12
	16	12

6.1.2. Деривативни пасиви, държани с цел управление на риска

<i>В хиляди лева</i>	2017	2016
- деривативни финансови инструменти	6	9
	6	9

7. Вземания

<i>В хиляди лева</i>	2017	2016
Вземания, свързани с инвестиции, в т.ч.	-	1
- <i>вземане за дивиденди</i>	-	1
	-	1

Към датата на съставяне на финансовия отчет са налице емитенти, които са регистрирали просрочие по дължими лихви и/или главници, водещи до предсрочна изискуемост на емисията. През 2017г. не е начислена обезценка.

Таблицата предоставя информация за начислените обезценки към края на отчетния период – данни за емисия, процент за извършената обезценка и стойност.

31 декември 2017

<i>В хиляди лева</i>	ISIN	Вземане преди обезценка към 31 декември 2017	Начислена обезценка през 2017г.	Общо Обезценка към 31 декември 2017	Общо Нетно Вземане към 31 декември 2017	% Обезценка
Емитент						
Northern Lights Bulgaria	XS0834163601	121	-	121	-	100.00%

Бележки към финансовия отчет

8. Задължения

Краткосрочните задължения включват задължения за такси към Компанията, които се уреждат ежемесечно между фонда и Компанията.

<i>В хиляди лева</i>	2017	2016
Задължения към ПОК „ДСК – Родина” АД		
- встъпителна такса	1	1
- за такси от осигурителни вноски	5	5
- за инвестиционна такса	6	26
	12	32

9. Начислени такси и удържки за пенсионноосигурителното дружество

<i>В хиляди лева</i>	2017	2016
Такси и удържки		
Такса от осигурителни вноски	62	59
Встъпителна такса	6	5
Инвестиционна такса	125	61
	193	125

10. Изплатени средства на осигурени лица

<i>В хиляди лева</i>	2017	2016
Еднократно или разсрочено изплатени средства към осигурени лица, придобили право на пенсия	265	226
Пенсии	8	7
Изтеглени средства от осигурени лица	11	-
Изплатени средства на наследници на осигурени лица и пенсионери	15	4
	299	237

11. Оповестяване на свързани лица

За ДПФС „ДСК – Родина” свързани лица са ПОК „ДСК - Родина” АД, „Банка ДСК” ЕАД като нейн основен акционер, ОТП Банк като едноличен собственик на капитала на „Банка ДСК” ЕАД, както и всички дружества, които са част от финансовата група на „Банка ДСК” ЕАД и ОТП Банк.

Сделките с ПОК „ДСК – Родина” АД се състоят от такси и удържки, регламентирани съгласно КСО и Правилника за дейността на Фонда, като те са разгледани по – подробно в бележка 9, а задълженията на Фонда към Компанията са оповестени в бележка 8. Задълженията на Фонда към Компанията се уреждат в кратки срокове в зависимост от периодите на възникването им.

През 2017 г., респ. 2016 г., ДПФС „ДСК – Родина” не е осъществявал сделки със свързани лица извън таксите, оповестени по-горе..

12. Данъчно облагане

Приходите на Фонда не се облагат с данък по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане. Приходите от инвестиране на активите на фонда, разпределени по индивидуалните партии на осигурените лица, не се облагат с данък по смисъла на Закона данъци върху доходите на физическите лица. Услугите по допълнителното доброволно пенсионно осигуряване не се облагат по реда на Закона за данък върху добавената стойност.

13. Събития след датата на отчета

Няма събития след датата на отчетния период, изискващи корекции или оповестяване във финансовия отчет на ДПФС „ДСК-Родина”.